

אוניברסיטת בן-גוריון בנגב
הפקולטה למדעי הרוח והחברה

טופס סילבוס לסטודנט

המחלקה לחינוך תשע"ד 2013-2014

שם הקורס: מיומנויות השיח הטיפולי מסלול ייעוץ חינוכי

מס' קורס: 129-2-6250 , 129-2-6260

שם המרצה: ד"ר סמדר בן אשר

יעדי ההוראה:

מטרת הקורס לאפשר למשתתפים בו להכיר את החומר התיאורטי העוסק באינטראקציות המתהוות בראיון הטיפולי.

פרשיות לימודים:

במוקד הקורס יעמוד ניהול המפגש הייעוצי טיפולי בהתאם לגישה ההומאנית וגישות טיפוליות שונות (כמו עקרונות הגישה הדינאמית, המובנת הטיפול קצר המועד והפסיכולוגיה ההתייחסותית. הלומדים בקורס יפעלו לרכישת מיומנויות בסיסיות של ראיון ייעוצי תוך מודעות לתהליכים אישיים ובין אישיים. נושאי הקורס יכללו הכרה וזיהוי מטרות מקדימות למפגש הטיפולי, הבנת מערך ההטיות, תהליך הכרות וקשר, מודלים של תקשורת חוסמת ופותרת, סוגי שאלות, מיקוד והבנת הכאב המתמשך של הנועץ ובניה משותפת של דרכי סיוע. כמו כן ייבחנו זיהוי והבהרת תכני השיח (הגלויים והסמויים), משמעות שפת הגוף, "הקוד האישי", הצבת מטרות יעד והגמשתן בתוך השיח, משוב, רפריימינג, ותהליכי פרידה והערכה.

דרישות והרכב ציון הקורס *

משקל בציון הסופי **

1. נוכחות קבועה
2. השתתפות פעילה בסדנאות וכתיבת שני תרגילים (קריאה ורפלקציה) ושתי עבודות (ניתוח ראיונות במעבדה). כל תרגיל 10 נק', כל עבודה 40 נק'. התרגילים אישיים העבודה בזוגות.
3. קריאה שוטפת במהלך הקורס והשתתפות בדיונים בכיתה.

רשימה ביבליוגרפית:

1. Cormier .S. & Cormier. B. (1998) *Interviewing strategies for helpers*. Pacific Grove; CA: Brooks/Cole.
2. Eggert, M. (1996) Perfect Counselind; random House , London.
3. **Gibb, J. R.**, "Defensive Communication." The Journal of **Communication**, 1961, 11(3), 141-148
4. Hill, C. & O' Brien, K. (1999) *Helping Skills*_. Washington, DC: APA. .
5. Jacobs, M. (2000) Swift to Hear . New Library of Pastoral Care, SPCK, London
6. Littrell .J.M. (1998) *Brief counseling in action*. New York. NY: Norton.
7. Sullivan, H.s (1970) *The Psychiatric Interview* . W.W.Norton& Company New

8. בנימין א. (1990), **הריאיון המסייע**, ספריית פועלים.
9. בנבנישתי, ר. (1984) האזנה ודיבוב בראיון. ירושלים אקדמון.
10. ברמר ל. (1994), **יחסי עזרה, תהליכים ומיומנויות**, הוצאת אח.
11. גודר, א. (2007) אמפתיה, איכפתיות והאתיקה הפסיכואנליטית שיחות כרך, כ"א מס. 3 יוני, 309-304
12. גרשון בן שחר ומיכל בלר, (1993), **על הריאיון האישי כמכשיר למיון ולברירה**, מגמות 93 ל"ה, 246-259
13. גרין, ד. (2002) כללי היסוד של הפסיכותרפיה בחיי יומיום נפש, רבעון לפסיכולוגיה וטיפול גליון 11 יוני, 51-77
14. הדר א. (2001) **השיח הטיפולי**, הסדרה הפסיכולוגית הוצאת דביר.
15. המנחם, א. (1998) זיכרונות מוקדמים בתוך: לזובסקי. ר. פלדמן ש. עורכות (1998) מרחב ונחלה בייעטץ חינוכי. בית ברל. 229-260 .
16. וינבאך, ב. ברוש, ש. (1986), **אמנות השיח, תקשורת בין אישית ופעולת דיבור**. מפעלים אוניברסיטאיים.
17. ירושלמי, ח. קרון, ת. (2000), **בין מדריך למודרך מאגנס**
18. כהן, י. (1975), **יסודות הריאיון הטיפולי**. גומא.
19. כץ- האמפתיה מהותה ושימושה. תרגום מתוך: היועץ בחינוך עקרונות וגישות
20. קלנר, נ' (2001). השאלה ככלי התערבות טיפולי. *שיחות טו'* (2), 103 - 94.
21. קלנר, נ. (2000) החוזה הטיפולי בפסיכולוגיה פסיכואנליטית. שיחות, כרך י"ד
- חוב' מס' 2 93-106
22. *רבינוביץ, מ. קסן, ל. (1995) כדור דינאמי במישחק של מראות- המטאפורה בטיפול. שיחות כרך י' חוברת 1 עמ' 20 - 27

תקצירים ותדפיסים:

1. מדוע בחרנו להיות מטפלים?
- Guy.J.D. (1987) The personal life of the Psychotherapist 1-29
2. הזמנה בהשראת אוריה מאונטיין דרימר
3. פזי י. (עורך) **תקשורת ואקלים חברתי** בכיתה אוניברסיטת חיפה, אורנים. 156-159 **קיים שייך, רצוי**.
4. **הטיות הערכה שכיחות**
5. **Gibb, J. R., "Defensive Communication."** The Journal of Communication, 1961, 11(3) 141-148 בעברית.
5. דרום ד. (1989) אקלים של צמיחה, ספריית פועלים 218-227
6. אמפטיה המושג והתפתחותו (Harold Hackney)

להלן תוכנית הקורס והמטלות:

תאריך	נושא השיעור	קריאה מקדימה	מטלה
25.10.07	שיעור פתיחה, הקשבה פעילה "כרטיס ביקור"	13, 21 תדפיס 1 (Guy) תדפיס 2 הזמנה 14 (הדר) מבנה הסט 21-39, 87- 105 (הקשבה)	תרגיל 1: מדוע בחרנו להיות מטפלים: ציפיות, הטיות, מטרות
1.11.07	הטיות לפני מפגש החוזה הטיפולי	7 (פרק 2) ; 14 הדר אמפטיה (-126) (127 19, 11 תדפיס: אמפטיה המושג והתפתחותו	
8.11.07	חלונות גוהרי, אמפטיה	3, תדפיס 5 (דרום)	
15.11.07	סגנונות הגנה גיב	9, 21,	
22.11.07	השאלה ככלי טיפולי		
29.11.07	מעבדה		עבודה: מפגש טיפולי
6.12.07 חנוכה	דיון וניתוח המפגש הטיפולי	15 ,	
13.12.07	זיכרונות מוקדמים ככלי לאבחון תפיסת אובייקט וסגנון חים		
20,12.07	אבחון מוקד הכאב הכרוני, הבניה משותפת ותכנון עבודה טיפולית	22	תרגיל 2: זיכרונות מוקדמים (זוגות)
27.12.07	המטפורה ככלי טיפולי		
3.1.08	רפריימינג, פרידה סיום		

		מעבדה	10.1.08
עבודה מפגש טיפולי.		דיון וניתוח המפגש הטיפולי	17.1.08
		בניית מפת מושגים	24.1.08

